

HN
AE

ombud för båda:
BN
e-post

Angående ett överklagande av bygglovs- och tillsynsnämnds föreläggande med vite att åtgärda avloppsanordning för BDT-vatten, ordna överflyllnadsvarnare på slutan tank för WC-vatten och förbud mot att släppa ut avloppsvatten från komplementbyggnad; fastigheten X i Huddinge kommun

Beslut

Länsstyrelsen

- avslår överklagandet såvitt avser p 1-2, men gör den ändringen att föreläggandet inte ska vara förenat med vite.
- avslår överklagandet såvitt avser p 3-4.
- upphäver p 5-7 i beslutet. Ärendet lämnas avseende p 5-7 åter till nämnden för eventuell fortsatt handläggning.

Bakgrund

Det överklagade beslutet

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun meddelade den 7 februari 2022, beslutsnummer 285, ärendenummer AVLO. 2021.1194, (delegationsbeslut,) följande beslut (*anm. personnummer anges ej här*).

1. HN (xx) och AE (xx) föreläggs vid vite om 100 000 kronor vardera att senast 18 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft åtgärda avloppsanordningen för bad-, disk- och tvättvatten (BDT) på fastigheten X så att den uppfyller följande krav på rening på platsen:

- a. Avloppsanordningen ska inte släppa ut mer än 30 milligram (mg) biologiskt syreförbrukande ämnen (BOD7), 1 mg fosfor samt 40 mg kväve per liter avloppsvatten.*
- b. Utsläpp av avloppsvatten ska inte bidra till olägenheter för människors hälsa genom exempelvis lukt eller ökad risk för smitta på grund av förorening av dricksvatten, grundvatten eller badvatten.*

2. HN (xx) och AE (xx) föreläggs att senast 19 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft till bygglovs- och tillsynsnämnden skriftligen redovisa utförda åtgärder av avloppsanordningen.

3. HN (xx) och AE (xx) föreläggs vid vite om 10 000 kronor vardera att installera elektronisk överflyllnadsvarnare på den slutna tanken för avloppsvatten på fastigheten X. Installationen ska vara utförd senast sex månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

4. HN (xx) och AE (xx) föreläggs att till bygglovs- och tillsynsnämnden redovisa att överflyllnadsvarnaren installerats. Redovisningen ska vara bygglovs- och tillsynsnämnden tillhanda senast sju månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

5. HN (xx) och AE (xx) förbjuds vid vite om 100 000 kronor vardera att släppa ut avloppsvatten från komplementbyggnad till befintlig avloppsanordning för WC- och BDT-vatten på fastigheten XI. Förbudet börjar gälla 18 månader efter att beslutet vunnit laga kraft.

6. HN (xx) och AE (xx) föreläggs att plombera utgående ledningar för WC- och BDT-vatten från komplementbyggnad så att WC och BDT-vatten inte kommer ut i marken. Plomberingen ska vara fackmannamässigt utförd. Plomberingen ska vara utförd senast 18 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

7. HN (xx) och AE (xx) föreläggs vid vite om 5 000 kronor vardera att till bygglovs- och tillsynsnämnden redovisa att fackmannamässig plombering av utgående ledningar för WC- och BDT-vatten från komplementbyggnad utförts. Redovisningen ska vara bygglovs- och tillsynsnämnden tillhanda senast 19 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Beslutet är fattat med stöd av 1 kap. 1 §, 2 kap. 1, 2, 3 och 7 §, 9 kap. 1, 3 och 7 §, 26 kap. 9, 14, 21 och 22 § miljöbalken (1998:808).

Nämnden anförde till stöd för beslutet bl.a. följande.

Fastigheten har inspekterats den 27 maj 2021. WC-vattnet leds till en slutna tank utan nivåalarm. BDT-vattnet leds till en slamavskiljare i plast/glasfiber. Slamavskiljaren har slam i sista kammaren. Avloppsvatten leds efter slamavskiljning via en fördelningsbrunn i betong till en markbädd med två spridarrör. Markbädden har ett

luftningsrör för dräneringsrör. Luftningsrör för spridningsrör saknas.

Avloppsanordningen försörjer bostadshus och komplementbyggnad.

Tillstånd för WC och BDT har utfärdats 1991. Komplementbyggnaden saknar tillstånd för avlopp. BDT-bädden är enligt tillståndet dimensionerad för avlopp från endast ett hushåll och en byggnad.

Området Solbacken och fastigheten X omfattas av tillståndsplikt för BDT-anordningar.

En komplementbyggnad får inte per automatik avloppstillstånd då tillstånd skrivs för en fastighet. I situationsplanen från tillståndsansökan för WC och BDT från 1991 finns inte några avloppsledningar från komplementbyggnad inritade. I det ifyllda ansökningsformuläret finns heller inget som tyder på att det handlar om en ansökan för mer än en byggnad. Tillståndet för BDT från 1991 säger heller inget om komplementbyggnad.

Tillståndet anger att det gäller en förstärkt infiltration och inte en markbädd. I ansökan har sökande valt att fylla i rutan för markbädd. Att den befintliga bädden har ett luftningsrör för dräneringsrör, som ligger djupare än spridningsrören, samt en kontrollbrunn tyder på att det som anlades 1991 är en markbädd. Nämnden bedömer att det, trots att en markbädd strider mot tillståndet och att tillstånd därmed saknas för en markbädd, inte bör ställas krav på att byta markbädden mot en infiltration, då en infiltration inte är lämplig på fastigheten.

Att det finns slam i slamavskiljarens sista kammare visar att någon typ av åtgärd krävs, för att ta bort slammet men ibland också för att utreda varför situationen uppstått. Slam i sista kammaren kan leda till att bädden relativt snabbt försämrats och en bristfällig eller obefintlig luftning av spridningsrören förvärrar lätt sådana problem. Luftrör på spridningsrören gör också att tillståndet i spridningsrören enkelt kan kontrolleras.

Nämnden förbjuder inte utsläpp av avloppsvatten på fastigheten X. Nämnden bedömer att luftningsrör på spridningsrören är ett grundkrav som bör ställas på en avloppsanordning för att tillfredsställande rening ska uppnås.

Bygglovs- och tillsynsnämnden bedömer att utsläpp av avloppsvatten i mark utgör en risk för olägenhet för människors hälsa och miljön enligt 9 kap 3 § miljöbalken. Nämnden bedömer att det är rimligt, enligt 2 kap 7 § miljöbalken, att fastighetsägarna åtgärdar avloppsanordningen för BDT så att den uppfyller kraven på rening som ställs i miljöbalken. Vitesbeloppet bedöms rimligt avvägt i förhållande till bristerna på avloppsanordningen och fastighetsägarens ekonomiska förhållanden. Nämndens bedömning är att det är mycket angeläget att föreläggandet efterlevs.

BDT-vatten är inte att betrakta som ofarligt när det gäller mikrobiella föroreningsrisker och innehåller även högre halter av syreförbrukande ämnen (BOD7 i förhållande till WC-vatten. Magelungen och Drevviken är omgivna av områden med enskilda avloppsanordningar. Det är viktigt att dessa avloppsanordningar uppfyller reningskraven för att minimera risken för att otillräckligt renat avloppsvatten når vattenförekomsterna men även för att undvika kontaminering av dricksvattenbrunnar med sjukdomsframkallande smittämnen. Orenat eller dåligt renat avloppsvatten kan förorsaka övergödningsproblem i vattenmiljöer. Magelungen och Drevviken har enligt länsstyrelsens databas VISS problem med övergödning.

Överklagandet

HN och AE har överklagat beslutet och yrkat att det ska upphävas. Till stöd för överklagandet har de anfört bl.a. följande.

Det är uppseendeväckande att kommunen slentrianmässigt använder vite. Det finns inga tidigare konflikter eller motsvarande. Beloppen är inte på något sätt proportionerliga till avloppsanordningens påstådda brister.

p 1-2

Fastigheten X har tillstånd till dels en slutna tank för toalettavlopp, dels en trekammarbrunn för s.k. BDT-avlopp. Anläggningen sköts helt enligt gällande rutiner. Det har aldrig noterats några olägenheter från avloppsanläggningen och än mindre att anläggningens utsläpp kan vara till skada för miljön.

I en s.k. inspektionsrapport den 25 november 2021 redovisar Huddinge kommun genom en powerpointbild att anläggningen bedöms ha försämrad reningskapacitet på grund av ålder och dålig luftgenomströmning. Slutsatsen är helt baserad på gissningar. Det är en tämligen enkel åtgärd att ta prov på anläggningens utsläpp. Vid inspektionen erbjöds inspektören möjlighet till provtagning. Inspektören förklarade dock att han inte ansåg sig behöva ta några prover. En godkänd och fullt fungerande anläggning har därför dömts ut på grund av gissning i stället för att ta fram fakta.

Kommunen har förelagt dem att vid vite av 200 000 kr vidta någon form av åtgärder som ska få utsläppsnivåerna från BDT att hålla i beslutet angivna nivåer. Vad nivåerna ligger på i dag är okänt. Vad de ska göra är höljt i dunkel. Det saknas helt förutsättningar att följa föreläggandet.

De har inte något emot att installera det luftningsrör som nämns i den s.k. inspektionsrapporten om provtagning skulle visa att så krävs. Vid inspektionen noterades mindre mängder slam i slamavskiljarens sista kammare. Det bör nämnas att kommunens slamtömmare låg efter med

tömningen och att det därför gått över ett år sedan senaste tömning. Den tömning som skulle ha skett vid tiden för inspektionen har nu sedan länge utförts.

p 3-4

Det finns idag inga krav på att utrusta befintliga anläggningar med överflylnadsvarnare.

p 5-7

Komplementbyggnaden är av enklare slag och har under många år använts som ett rent förråd. Nu under pandemin har förrådet använts även som hemmakontor. Till byggnaden finns en helt oisolerad s.k. sommarvattenledning. Ledningen ligger direkt på berget. Inne i huset går ledningen till en ho. Det finns varken någon varmvattenberedare, dusch, diskmaskin eller tvättmaskin. Än mindre finns det någon vattentoalett. Nämndens beslut avseende p 5 har uppenbarligen skrivits på mall, eftersom den innehåller en okänd fastighetsbeteckning. De undrar om den mallen också kan ha bidragit till nämndens påståenden om att komplementbyggnaden är en fullt utrustad gäststuga med bl.a. toalett. Om det finns några oklarheter om byggnadens utformning och användning begär de att länsstyrelsen i denna del håller syn.

Komplettering från bygg- och tillsynsnämnden

Nämnden har i komplettering till länsstyrelsen angett att fel fastighetsbeteckning angetts i föreläggandets p 5. Nämnden har begärt att länsstyrelsen ska rätta skrivfelet.

Motivering

Bestämmelser

Av 2 kap 1 § miljöbalken framgår att vid bl.a. tillsyn enligt miljöbalken är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas

Enligt 2 kap 3 § första stycket miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Av andra stycket framgår att dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap 7 § miljöbalken gäller kraven i bl.a. 2 kap 3 § miljöbalken i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och

andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 9 kap 7 § första stycket miljöbalken ska avloppsvatten avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål skall lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.

I 26 kap 9 § miljöbalken anges bland annat att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Enligt 26 kap 14 § miljöbalken får beslut om förelägganden eller förbud förenas med vite.

Av 13 § första stycket förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att en kommun får meddela föreskrifter om att det i stället för en anmälan krävs tillstånd för att inom vissa delar av kommunen inrätta en BDT-anordning.

Länsstyrelsens bedömning

p 1 och 2 – föreläggande vid vite att åtgärda avloppsanordningen för BDT-vatten så att den bl.a. (p 1a) inte släpper ut mer än 30 mg biologiskt syreförbrukande ämnen (BOD7) per liter avloppsvatten

Området Solbacken där fastigheten X ligger omfattas av tillståndsplikt för BDT-anordningar.

Tillstånd för en BDT-anläggning på fastigheten X har beviljats 1991. Tillståndet avser enligt nämnden en förstärkt infiltration. Länsstyrelsen ifrågasätter inte nämndens slutsats att det är en markbädd som anlagts på platsen. Nämnden har angett att markbädd strider mot tillståndet, men att en markbädd är det bästa valet på platsen.

Fastighetsägarna har invänt att BDT-anläggningen fungerar och att nämnden bort provta det utgående vattnet för att påvisa brister. Det är dock verksamhetsutövaren som ansvarar för att visa att en avloppsanläggning fungerar tillfredsställande, vilket följer av ovan nämnda 2 kap 1 § MB. Nämnden har också noterat konkreta brister i BDT-anläggningen på fastigheten X genom dels slam i slamavskiljarens sista kammare, dels att det saknas luftrör på spridningsrör tillhörande markbädden. Slam i sista kammaren kan, som förbundet angett, leda till att markbädden relativt snabbt försämrats. Avsaknad av luftningsrör på spridningsrör tillhörande en markbädd gör så att markbädden inte syresätts tillräckligt. Om luftningsrör saknats under en längre tid kan detta ha medfört att markbäddens funktion försämrats. Länsstyrelsen delar nämndens bedömning att de noterade

bristerna är avvikelser som medfört att nämnden haft anledning att vidta tillsynsåtgärder avseende anläggningen.

Att mäta värden på utgående vatten, så som föreläggandet anger, är praktiskt möjligt vad gäller markbädd. Fastighetsägarna har därmed möjlighet att genom provtagning på det utgående vattnet och genom att sätta nya lufrör på markbädden visa att anordningen fungerar. Fastighetsägarna har också möjlighet att inom den angivna tiden undersöka möjligheterna till en tätare slamtömning. Det åligger fastighetsägarna att kontrollera om de åtgärder som de planerar kräver anmälan eller tillstånd.

Skäl att förena föreläggandet med vite finns inte enligt länsstyrelsens mening. Länsstyrelsen finner att det inte har framkommit något som medför att det kan förväntas att fastighetsägarna inte kommer att rätta sig efter ett lagakraftvunnet beslut. Ett vite kan inte heller anses som motiverat utifrån riskerna med utsläppet från BDT-anordningen. Föreläggandet ska därför ändras så att det inte längre är förenat med vite.

p 3 och 4 – föreläggande vid vite att installera elektronisk överflyllnadsvarnare på den slutna tanken för WC-vatten

Tillstånd för WC-utsläpp till den slutna tanken har beviljats 1991. Att förse slutna tankar med elektroniska överflyllnadsvarnare får anses vara en allmänt godtagen och proportionerlig skyddsåtgärd för att hindra utsläpp och olägenheter för miljö och hälsa. I det aktuella fallet anges också i tillståndsansökan för WC från 1991 att tanken ska vara försedd med överflyllnadsvarnare. Kravet ska stå fast.

Ett överflyllnadslarm på en tank för WC-vatten får anses som väsentligt för att förebygga skada. Att föreläggandet förenats med vite får mot den bakgrunden anses som rimligt. Skäl att sätta ned vitet har inte framkommit.

p 5, 6 och 7 – förbud vid vite att släppa ut avloppsvatten från komplementbyggnad till befintlig avloppsanordning för WC- och BDT-vatten m.m.

Länsstyrelsen anser att nämnden har fog för sin bedömning att beviljat tillstånd för BDT avser installationer endast i huvudbyggnaden. Klagandena har dock angett att det inte finns någon vattentoalett, dusch eller disk- eller tvättmaskin installerad i komplementbyggnaden utan endast ett handfat. Det framgår inte av beslutet att komplementbyggnaden besökts vid inspektionen. Länsstyrelsen har inte anledning att ifrågasätta klagandenas uppgifter. Av nämndens beslut om plombering och förbud mot utsläpp av avloppsvatten från komplementbyggnaden framgår att nämnden vid beslutet utgått från att det funnits bl.a. WC i komplementbyggnaden. Länsstyrelsen anser därmed att beslutspunkt 5 -7 ska upphävas. Länsstyrelsen anser det emellertid lämpligt att ärendet visas åter till nämnden för eventuell

fortsatt handläggning. Detta för att göra det tydligt att nämnden har möjlighet att meddela ett nytt överklagbart beslut om nämnden anser att det behövs med hänsyn till handfat. Då p 5 upphävs behövs inte någon rättelse av fastighetsbeteckningen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen har ovan sammanfattningsvis funnit att överklagandet avseende p 1-2 i beslutet ska avslås men att föreläggandet inte ska vara förenat med vite, att beslutet såvitt avser p 3-4 ska stå fast samt att p 5-7 i beslutet ska upphävas men lämnas åter till nämnden för eventuell fortsatt handläggning.

Hur man överklagar

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsassessorn GN. I den slutliga handläggningen av ärendet har miljöhandläggaren UR deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

miljotillsyn@huddinge.se

Bilaga

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Du kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 8479-2022.

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt
mmd.nacka@dom.se

Överklagande av länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut den 22 december 2022 om överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken om föreläggande vid vite, 2022-02-07, Huddinge kommun, med diarienummer 8479-2022 har överklagats av HN och AE genom ombud BN.

Överklagandet har kommit in i rätt tid och överlämnas tillsammans med handlingarna i ärendet.

CL

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

För information om den fortsatta handläggningen hänvisas till Mark-och miljödomstolen, telefon 08-561 656 00

Kopia till

HN och AE, ombud: BN

miljotillsyn@huddinge.se